

OKRUHY NA PRIJÍMACIE SKÚŠKY ZO SJL

Test na prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry bude zostavený podľa platného inovovaného vzdelávacieho štandardu zo slovenského jazyka a literatúry pre základné školy (ISCED 2: <https://www.minedu.sk/data/att/21d/22082.9c1eea.pdf>). Súčasťou testu budú textové ukážky zamerané na čítanie s porozumením, ku ktorým budú priradené úlohy orientované na porozumenie textu, ako aj úlohy na overenie gramatických, literárnych a slohových vedomostí a správnosti pravopisných javov.

SLOVENSKÝ JAZYK

Jazykoveda

- Národný jazyk – spisovný jazyk, nárečia
- Jazykovedné disciplíny a ich zameranie (náuka o zvukovej rovine jazyka, náuka o významovej rovine jazyka, morfológia, syntax)

Zvuková a pravopisná stránka jazyka

- Počet slabík v slove alebo vete, rozdeľovanie slov na slabiky
- Interpunkčné a diakritické znamienka
- Melódia vety
- Pravopisné cvičenia zamerané na dopĺňovanie i/í , y/ý alebo veľkých a malých písmen v slovách
- Vybrané slová
- Slabikotvorné hlásky
- Spodobovanie, hlásky podľa znelosti
- Slabičné a neslabičné predpony
- Pravidlo o rytmickej krátení
- Zápis priamej reči, interpunkcia

Lexikálna rovina jazyka

- Členenie slovnej zásoby – slová podľa vecného významu (jednovýznamové a viacvýznamové slová, synonymá, antonymá, homonymá), slová podľa dobového výskytu, citového zafarbenia, pôvodu, spisovnosti
- Obohacovanie slovnej zásoby/slovotvorné postupy – tvorenie slov odvodzovaním, skladaním, skracovaním, prenášaním významu (nepriame pomenovania – metafora, metonymia, personifikácia, prirovnanie), preberaním z cudzích jazykov, tvorením viacslovných pomenovaní (združené, obrazné – frazeologizmy)

Tvarová/morfologická rovina jazyka

- Ohybné a neohybné slovné druhy, plnovýznamové a neplnovýznamové slovné druhy, skloňovanie, časovanie
- Podstatné mená – všeobecné/vlastné, konkrétne/abstraktné, životné/neživotné, vzory podstatných mien, pomnožné podstatné mená, gramatické kategórie (rod, číslo, pád), nesklonné podstatné mená, skloňovacie vzory podstatných mien

- Prídavné mená – akostné, vzťahové, privlastňovacie individuálne a druhové prídavné mená, stupňovanie, gramatické kategórie (rod, číslo, pád), skloňovacie vzory prídavných mien
- Zámená – delenie, gramatické kategórie (rod, číslo, pád), skloňovacie vzory zámen, neohybné tvary zámen
- Číslovky – delenie, gramatické kategórie (rod, číslo, pád), skloňovacie vzory čísloviek, nesklonné tvary čísloviek
- Slovesá – gramatické kategórie (osoba, číslo, čas, spôsob, vid), zvrtné/nezvrtné slovesá, jednoduchý a zložený slovesný tvar, plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá, tykanie/vykanie
- Neohybné slovné druhy – príslovky (druhy, stupňovanie), predložky (väzba s pádom, vokalizácia), spojky, častice, citoslovčia

Syntaktická/skladobná rovina

- Veta – jednoduchá veta (holá, rozvitá, rozvitá s viacnásobným vetným členom), vety podľa obsahu (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie), vety podľa členitosti (jednočlenné – vetný základ, dvojčlenné – úplné, neúplné), vety podľa zloženia (jednoduché vety, súvetia)
- Hlavné a vedľajšie vetné členy
- Prisudzovací vetný sklad, zhoda

Slohová zložka jazyka

- Slohové postupy, slohové útvary, jazykové štýly
- Komunikácia (komunikačná situácia, odosielateľ, prijímateľ, efektívna, asertívna komunikácia)

LITERATÚRA

- Literárne druhy a žánre, literárna forma, kompozícia literárneho diela (vonkajšia, vnútorná), ľudová a umelá literatúra, umelecká literatúra, útvary ústnej ľudovej slovesnosti

Čítanie s porozumením

- Vyhľadávanie informácií v texte, básnických umeleckých prostriedkov, pochopenie a reprodukcia textu

Lyrika

- Rozprávač, básnické výrazové prostriedky (metafora, metonymia, personifikácia, epiteton, prirovnanie, zdobenina, básnická otázka), rým a druhy rýmov (združený, striedavý, prerývaný, obkročný), rytmus, refrén, druhy lyriky (ľúbostná, spoločenská, prírodná, reflexívna), lyrické útvary, sylabický verš, voľný verš

Epika

- dej, prostredie, literárna postava, rozprávač (ja- a on-rozprávanie), epické útvary

Dráma

- dramatické žánre, pojmy z drámy – dejstvo, monológ, dialóg, herec, režisér, scenárista, dramaturg, rozhlas, televízia